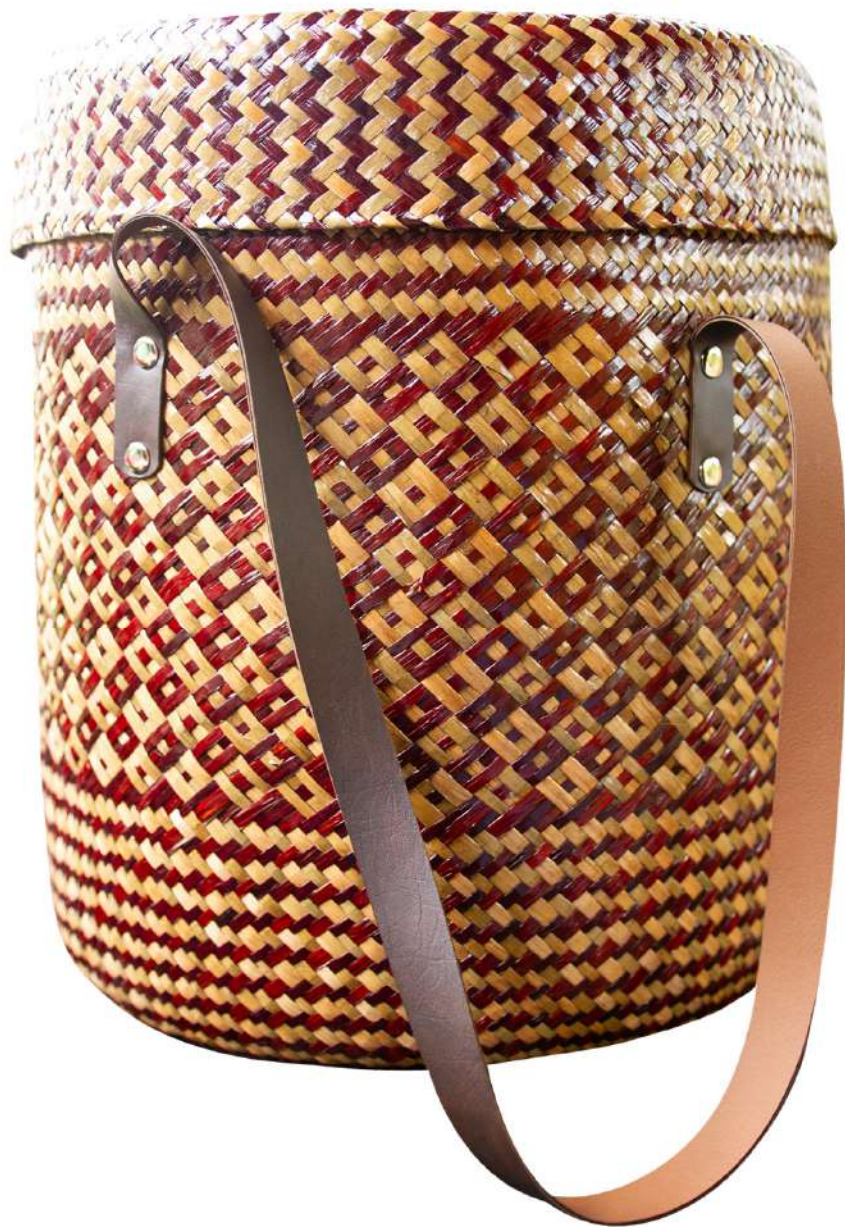

❀ นางอรุณ มาเอียด ❀
ประเภทเครื่องจักสาน (กระจูด)

ตะกร้าจักสานกระจุด

กระเป๋าจักสานกระจูด

“กระจูด” หรือ จูด เป็นวัชพืชที่เติบโตได้ง่าย และแพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว พบมากแถบภาคตะวันออก และภาคใต้ของประเทศไทย กระจูดจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นพืชที่มีคุณสมบัติที่มีความเหนียว ยืดหยุ่นสูง มีความมันวาว ไม่ขาดง่ายแตกต่างจากวัสดุธรรมชาติทั่วไป เมื่อนำมาสานเป็นสิ่งของเครื่องใช้ จึงทำให้ผลงานมีความโดดเด่น และมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน คนโดยทั่วไปนิยมนำกระจูดมาสานเป็นเสื่อ แต่ต่อมา กระจูดได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ผู้ทำงานหัตถกรรมจึงนำกระจูดมาสานเป็น กระเป๋า รองเท้า หมวก จนได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

กระเป๋าจักสานกระจุด

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นางอรุณ มาเอียด เกิดและเติบโตที่ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง นางอรุณได้เห็นครอบครัวจักสานกระจูดมาตั้งแต่เด็กจึงได้คอยช่วยเหลืองานจักสานครอบครัวมาโดยตลอด เนื่องจากการสานกระจูดเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นทำให้นางอรุณมีความสนใจในงานจักสานกระจูดเป็นอย่างมาก โดยได้เรียนรู้ขั้นตอนและเทคนิคการสานกระจูดมาจากนายเวียง จันสุขซี ผู้เป็นพ่อ และนางอิน ชูส่งแสง ผู้เป็นแม่ และได้เริ่มทอเสื่อกระจูดเพื่อใช้งานภายในครอบครัวแล้วจึงนำออกจำหน่ายตามที่ต่าง ๆ จนเมื่อปี พ.ศ. 2542 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้เสด็จเดินทางมาที่หมู่บ้านหัวป่าเขี้ยว และทรงแนะนำให้คนในชุมชนลองสานกระจูดในรูปแบบต่าง ๆ โดยที่มีอาจารย์ได้เข้ามาสอนนางอรุณจึงได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาผลงานกระจูดของตนเองนับตั้งแต่นั้นมา

นางอรุณเป็นผู้ที่มีความขยันใฝ่เรียนรู้ จึงสามารถเรียนรู้ทักษะของการสาน กระจุตให้เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และได้นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาผลงาน ของตนเอง จากความชื่นชอบในงานจักสานกระจุตแปรเปลี่ยนเป็นความรัก ทำให้นาง อรุณสืบสานและอนุรักษ์การสานกระจุตที่เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษด้วย ตนเองมาเป็นระยะเวลากว่า 21 ปีมาแล้ว

ตะกร้าจักสานกระจุด

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

งานจักสานกระจูดเป็นงานหัตถกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงทักษะฝีมือของช่างในการสานกระจูดที่ละเอียดให้แน่นชิด ต้องใช้สมาธิและความชำนาญเป็นอย่างมาก จึงจะทำให้ผลงานการสร้างสรรค์กระจูดมีความเรียบร้อย เป็นระเบียบ สวยงาม โดยแต่ละลวดลายจะมาจากการเรียนรู้ที่ถูกส่งต่อกันมาจากบรรพบุรุษ

นางอรุณมีความชื่นชอบในงานสานกระจูดมาตั้งแต่เด็ก ทำให้สามารถสานกระจูดได้อย่างประณีต สวยงาม นางอรุณจะมีการคัดเลือกต้นกระจูดโดยดูจากลักษณะของเส้นใย คือ ถ้ากระจูดมีลักษณะเส้นที่ใหญ่จะนำมาทำเสื่อเพราะสานได้ง่าย เนื้อมีความเงางาม หนา นุ่ม กระจูดเส้นเล็กเหมาะสำหรับนำมาทำเป็นกระเป๋าเพราะเส้นจะมีขนาดเล็ก เมื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นกระเป๋าจะมีความสวยงาม โดดเด่น กระจูดที่สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานได้ต้องมีอายุตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป เพราะเส้นจะมีความเหนียว นุ่ม ไม่เปราะบางหรือแตกง่าย เมื่อนำกระจูดมาสานผลงานจะมีความคงทน มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน

กระเป๋าจักสานกระจุต

กระเป๋าจักสานกระจูด

สำหรับภูมิปัญญาที่สะท้อนให้เห็นถึงทักษะฝีมือเชิงช่างของนางอรุณ คือ การสานขัดด้วยความชำนาญจากประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาอย่างยาวนาน ทำให้ในการสานขัดของนางอรุณเส้นกระจูดจะเรียงเส้นอย่างงดงาม เส้นกระจูดแนบชิดไม่มีช่องโหว่ทำให้ผลงานของนางอรุณมีความสวยงาม โดดเด่นด้วยลวดลายและมีความคงทน

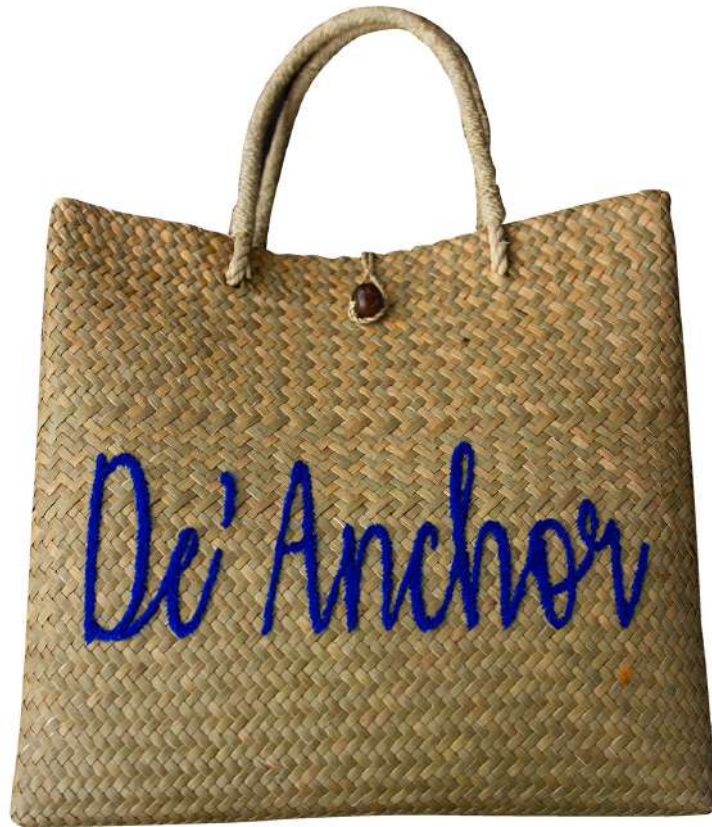
กระเป๋าจักสานกระจูด

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

เอกลักษณ์ผลงานจักสานกระจูดที่มีความโดดเด่นฝีมือนางอรุณ คือ ลวดลายมีความละเอียด จากการสานกระจูดฝีมือนางอรุณที่สานขัดกันได้อย่างมีระเบียบ ประณีต ทำให้ลวดลายมีความสวยงามสมบูรณ์ โดยนางอรุณยังคงอนุรักษ์การสานขัดแบบโบราณเพื่อให้ผลงานคงความเอกลักษณ์ดั้งเดิมมากที่สุด

ผลงานที่โดดเด่นของนางอรุณ คือ เสื่อฟูก ที่ถึงจะเป็นผลงานธรรมดาแต่มีความพิเศษตรงที่นางอรุณได้นำลวดลายโบราณ เช่น ลวดลายวงแหวนมาใส่ไว้ในผลงานทำให้เสื่อฟูกฝีมือนางอรุณมีลวดลายที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร อีกทั้งยังมีความเงางาม เนื้อสัมผัสนุ่ม ทำให้หลับสบาย สร้างความประทับใจและเป็นที่ยอมรับอย่างมากให้แก่ผู้ที่พบเห็น นับว่าเป็นผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้แก่นางอรุณมาจนถึงปัจจุบัน

กระเป๋าจักสานกระจูด

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาผลงาน

นางอรุณยังคงมุ่งมั่นตั้งใจที่จะถ่ายทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษให้กับเด็กรุ่นหลัง เยาวชน คนรุ่นใหม่ และได้เดินทางไปเป็นวิทยากรสอนนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้ที่มีความสนใจในงานจักสานกระจูดอย่างไม่หวงวิชา เพื่อให้เด็กรุ่นใหม่สืบทอดภูมิปัญญาโบราณและต่อลมหายใจให้กับงานจักสานกระจูดต่อไป

ด้านการพัฒนาผลงาน นางอรุณยังคงอนุรักษ์การสานกระจูดสวดลายตามแบบโบราณ เช่น ลายขัดสอง ลายขัดสาม ลายขัดสี่ เป็นต้น เพื่ออนุรักษ์การสานแบบดั้งเดิมตามที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอดมา แต่ได้มีการพัฒนารูปแบบผลงานให้มีความร่วมสมัยและหลากหลาย เช่น ตะกร้า กระจูด รองเท้า เสื่อ เป็นต้น

ผลงานจักสานกระจูดฝีมือนางอรุณมีความเรียบร้อย กระจูดมีความเหนียวแน่นเงางาม จึงทำให้ได้รับความชื่นชอบจากบุคคลโดยทั่วไปเป็นอย่างมาก